

Accountancy & fiscaliteit

Su

nr 34 // 11 oktober 2007

n i e u w s b r i e f
over fiscaliteit, accountancy en vennootschapsrecht

Administratie door Hof van Cassatie bevestigd in haar ruime interpretatie van begrip 'geldlening'

Chantal Hendrickx, advocaat Vandendijk & Partners Advocaten - Avocats

In een circulaire van 11 januari 2005 had de Administratie het begrip 'geldlening' zoals het gestipuleerd is in artikel 18, lid 1, 4° WIB 92 nogal ruim geïnterpreteerd. Volgens de Administratie kan de her kwalificatie van interesten in dividenden worden toegepast op de interesten van een vordering die op de rekening-courant ingeschreven is. Gelet op recente cassatierechtspraak die de Administratieve zienswijze bevestigt, heeft de Administratie een aanvullende circulaire omtrent de interpretatie van artikel 18, tweede lid WIB 92 gepubliceerd.

Wettelijke bepaling

Artikel 18, lid 1, 4° WIB 92 formuleert de her kwalificatie van interesten van voorschotten in dividenden wanneer en in de mate dat bepaalde grenzen worden overschreden.

Een 'voorschot' wordt gedefinieerd als een al dan niet door effecten vertegenwoordigde *geldlening* verstrekt door een natuurlijke persoon aan een vennootschap waarvan hij aandelen bezit of door een persoon aan een vennootschap waarin hij een opdracht als bestuurder, zaakvoerder, vereffenaar of gelijksoortige functie uitoefent, alsmede elke *geldlening* verstrekt door hun echtgenoot of kinderen.

Het begrip 'geldlening' werd door het KB van 20 december 1996 ingevoerd ter vervanging van het begrip 'vordering'. Deze wijziging werd door de wetgever echter nauwelijks toegelicht.

Circulaire van 11 januari 2005

Ruim acht jaar na de wijziging van artikel 18 WIB 92 heeft de Administratie een circulaire gewijd aan het nieuwe begrip 'geldlening' (Ci.RH. 231/543.949, AOIF, 2/2005 van 11 januari 2005. Zie ook HENDRICKX, A., 'Artikel 18, tweede lid WIB 1992: Circulaire predikt ruime interpretatie van het begrip 'geldlening'', *Acc. & Fisc.* nr. 6 van 17 februari 2005). In deze Circulaire stelt de Administratie dat de bedragen geboekt op rekening-courant als een *geldlening* kunnen kwalificeren. Bijgevolg kan een her kwalificatie overeenkomstig artikel 18, eerste lid, 4°, WIB 92 worden toegepast op de interesten op elk bedrag dat de vennootschap op het credit van een rekening-courant boekt.

Onenigheid in rechtsleer en rechtspraak

De invoering van een nieuwe terminologie ('geldlening') zonder enige definitie of toelichting, heeft uiteraard veel stof doen opwaaien in de rechtsleer en rechtspraak.

deze week:

Administratie door Hof van Cassatie bevestigd in haar ruime interpretatie van begrip 'geldlening'	1
Het startschot voor de afschaffing van de effecten aan toonder	3
Levenslange huur tussen samenwoners: kanscontract onder bezwarende titel of schenking?	5
De fiscale woonplaats voor de toepassing van de gemeentelijke opcentiemen	7
Forfaitaire beroepskosten van burgemeesters, schepenen en OCMW-voorzitters	8

2007 bevestigt dan ook de geldigheid van de principes uiteengezet in de circulaire van 11 januari 2005 "inzonderheid gelet op de verduidelijking door het Hof van Cassatie."

Discussie nog niet gedaan

Niettegenstaande de Administratie zich in haar interpretatie van artikel 18, lid 1, 4° WIB 92 gesteund weet door het Hof van Cassatie, lijkt het erop dat de verdeeldheid binnen de lagere rechtspraak nog niet is weggeëbd. Niet alleen is er in de rechtsleer heel wat

kritiek op het Cassatiearrest. Bovendien is het niet omdat een vordering in rekening-courant een geldlening kan uitmaken, dat de rekening-courant automatisch gekwalificeerd kan worden als een geldlening. Voordat een boeking in rekening-courant kan plaatsvinden, moet er immers al een vordering/schuld bestaan op grond van een andere overeenkomst, die evenwel niet noodzakelijk een geldlening is. Bijgevolg zal steeds moeten worden nagegaan wat de precieze aard is van de onderliggende overeenkomst die geboekt werd in rekening-courant. De discussie is ons inziens dus nog niet gedaan ...

Het startschot voor de afschaffing van de effecten aan toonder

Thomas Snoeckx en Johan Verlinden, advocaten bij Laga

Vanaf 1 januari 2008 worden de eerste stappen gezet op weg naar de definitieve afschaffing van de effecten aan toonder. Dit betekent de start van een grondige hervormingsrit waarvan de finish pas bereikt zal worden in 2016. In deze bijdrage zullen dan ook voornamelijk de vennootschapsrechtelijke wijzigingen en hun gevolgen voor de nabije toekomst worden toegelicht.

Einde van de uitgifte en fysieke afgifte van effecten aan toonder

Zowel de beursgenoteerde als de niet-beursgenoteerde vennootschappen kunnen vanaf 1 januari 2008 enkel nog effecten uitgeven op naam of in gedematerialiseerde vorm.²

Vanaf 1 januari 2008 mogen in België ook geen effecten aan toonder of effecten ingeschreven op een effectenrekening meer worden afgeleverd die vallen onder het toepassingsgebied van de Wet.³ Het betreft een algemeen afgifteverbod waardoor effecten aan toonder die zijn uitgegeven in het buitenland, beheerst worden door het buitenlandse recht of uitgegeven zijn door een buitenlandse emittent, in België niet feitelijk afgeleverd mogen worden.

Omzetting van rechtswege in gedematerialiseerde effecten

Toepassingsgebied

Op 1 januari 2008 worden de effecten aan toonder van vennootschappen die genoteerd zijn op een gereguleerde markt en die zijn ingeschreven op een effectenrekening van rechtswege omgezet in gedematerialiseerde effecten.⁴ Dit geldt eveneens voor overheidseffecten en effecten behorende tot de restcategorie.⁵ Dezelfde effecten die na 1 januari 2008 op

een effectenrekening worden ingeschreven, worden eveneens automatisch gedematerialiseerd.

Effecten die niet op een gereguleerde markt zijn genoteerd en die zijn ingeschreven op een effectenrekening, worden nog niet van rechtswege omgezet in gedematerialiseerde effecten. Voor deze effecten is een langere omzettingstermijn van toepassing.⁶

Kosten van de omzetting

De kosten van de omzetting die van rechtswege geschiedt, mogen niet rechtstreeks of onrechtstreeks ten laste van de rekeninghouder worden gelegd.⁷ Dit betekent dat de emitterende vennootschap in principe opdraait voor de kosten van de omzetting van rechtswege.

Statutenwijziging

Toepassingsgebied

De vennootschappen naar Belgisch recht waarvan de effecten zijn genoteerd op een gereguleerde markt zijn verplicht hun statuten te wijzigen vóór 31 december 2007. In de statuten moet minstens worden vermeld dat de reeds uitgegeven effecten die aan toonder zijn en dewelke zich op een effectenrekening bevinden, bestaan in gedematerialiseerde vorm.⁸ Voor niet-beursgenoteerde vennootschappen bestaat deze verplichting niet.

Procedure

In de regel zijn het de aandeelhouders die de beslissing nemen tot statutenwijziging, nadat ze zijn bijeengeroepen door de raad van bestuur of de commissaris(sen) in een buitengewone algemene vergadering.⁹ Op deze vergadering dienen de aandeelhouders ten minste de helft van het maatschappelijk kapitaal te vertegenwoordigen en te beslissen met een meerderheid van drie vierden van de stemmen.

Bij wijze van uitzondering is het de raad van bestuur toegestaan om tot 31 december 2013 de statuten aan te passen aan de bepalingen van de Wet. De raad van bestuur kan in het bijzonder in de statuten voorzien dat

- (i) de effecten van genoteerde vennootschappen die zijn ingeschreven op een effectenrekening in gedematerialiseerde vorm bestaan,
- (ii) dat het mogelijk is gedematerialiseerde effecten uit te geven of de effecten aan toonder om te zetten in gedematerialiseerde effecten en
- (iii) dat de nodige regels zijn voorzien om de rechthebbenden van gedematerialiseerde effecten toe te laten deel te nemen aan de algemene vergadering van aandeelhouders.¹⁰

Deze statutenwijziging dient eveneens te gebeuren bij authentieke akte, waarna de statutenwijziging ter kennisname wordt vermeld op de agenda van de eerstvolgende algemene vergadering van aandeelhouders volgend op de registratie van de akte.

Keuze van vereffeninginstelling of erkende rekeninghouder

Naast de verplichte statutenwijziging dienen de beursgenoteerde vennootschappen eveneens de nodige regelingen te treffen met één of meerdere erkende vereffeninginstellingen¹¹ of erkende rekeninghouders¹² teneinde de wettelijke verplichting na te komen om de in omloop zijnde gedematerialiseerde effecten in te schrijven, per categorie van effecten, in het register van effecten op naam. Deze effecten worden ingeschreven op naam van de vereffeninginstelling. Deze erkende instellingen zullen de transacties vereffenen wanneer de gedematerialiseerde effecten van de ene rekening naar een andere rekening worden overgeschreven en houden eveneens de gedematerialiseerde effecten bij.

De vennootschap dient zo snel mogelijk een kennisgeving te publiceren van de door haar gekozen vereffeninginstelling of erkende rekeninghouder in (i) het

Belgisch Staatsblad, (ii) een Nederlandstalig en Franstalig nationaal verspreid dagblad en (iii) desgevallend op de website van de vennootschap. Deze kennisgeving moet eveneens worden neergelegd op de griffie van de Rechtbank van Koophandel.

Sancties

De beursgenoteerde vennootschappen hebben er alle belang bij onder meer hun statuten aan te passen en de nodige regelingen te treffen met een erkende vereffeninginstelling tegen uiterlijk 31 december 2007 daar de Wet voorziet in strafrechtelijke geldboetes van 200 EUR tot 100.000 EUR.¹³ Bovendien blijft de gemeenschappelijke aansprakelijkheid van zowel de vennootschap als haar bestuurders onverkort gelden.

¹ Wet 14 december 2005 houdende afschaffing van de effecten aan toonder, B.S. 23 december 2005, 6111 (hierna: de Wet).

² Art. 3 §1 Wet. De Wet spreekt van "emittenten" die geen effecten aan toonder meer kunnen uitgeven. Emittenten zijn de personen of instellingen voor collectieve belegging zonder rechtspersoonlijkheid die de effecten hebben uitgegeven (artikel 85 van de wet 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV), B.S. 8 mei 2007).

³ Art. 4 Wet.

⁴ Gedematerialiseerde effecten zijn effecten vertegenwoordigd door een boeking op rekening, op naam van de eigenaar of de houder bij een vereffeninginstelling of bij een erkende rekeninghouder (zie infra).

⁵ Art. 5, eerste lid Wet aangevuld en gewijzigd door Artt. 86, 1° en 2° van de Wet 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV), B.S. 8 mei 2007.

⁶ De effecten die niet genoteerd zijn op een gereguleerde markt zullen van rechtswege worden omgezet in gedematerialiseerde effecten en dit uiterlijk op 31 december 2013. Voor meer informatie en een exhaustief overzicht zie S. DE GEYTER, M. DELBOO en P. LALEMAN, *Toonderstukken afgeschaft! Uw 70 antwoorden*, Antwerpen, Intersentia, 2007, 188 p.

⁷ Art. 5, laatste lid Wet.

⁸ Art. 6, tweede lid Wet.

⁹ Indien de bestuurders of commissarissen in gebreke blijven een buitengewone algemene vergadering bijeen te roepen, kunnen de aandeelhouders die 1/5de van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen de raad van bestuur verplichten om tot bijeenroeping over te gaan.

¹⁰ Art. 96 Wet 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV), B.S. 8 mei 2007.

¹¹ Art. 6 K.B. 12 januari 2006 betreffende de gedematerialiseerde vennootschapseffecten, B.S. 3 februari 2006. Er zijn op heden slechts twee vereffeninginstellingen, m.n. de naamloze vennootschap naar Belgisch recht "Interprofessionele effectendeposito- en girokas", afgekort "C.I.K." (beter bekend als Euroclear Belgium) en de Nationale Bank van België.

¹² Art. 6, derde lid Wet zoals gewijzigd door art. 87 Wet 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV), B.S. 8 mei 2007.

¹³ Art. 14 Wet.